

นิตินิราษฏร์จงดักน้ำใส่กะโหลก ชะงักดูเงาตนเอง

โดย.....สมชาย เม่นเข้ม

ยี่งนานวัน พวกนิตินิราษฏร์ยิ่งหิมเกริม ยั่วยุทำลายสังคมไทยขึ้นทุกวันๆ เช่น เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ปีที่แล้ว ณ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ ได้มีการเสวนาเกี่ยวกับสถานะของสถาบันกษัตริย์ โดย นายปิยนุตร แสงกนกกุล อาจารย์คณะนิติศาสตร์ธรรมศาสตร์ กล่าวว่า เพื่อที่จะสร้างและรักษาระบอบประชาธิปไตยให้ดำรงอยู่ สถาบันกษัตริย์จำเป็นต้องปรับตัวให้อยู่ได้กับประชาธิปไตย โดยแยกการใช้อำนาจจากรัฐให้เป็นเพียงหน่วยทางการเมืองหน่วยหนึ่ง ซึ่งทำให้กษัตริย์ไม่สามารถใช้อำนาจใดๆ ผ่านรัฐได้อีกต่อไป โดยในทางรูปธรรมนั้นหมายถึงการไม่อนุญาตให้กษัตริย์สามารถทำอะไรเองได้ เนื่องจากผู้ที่รับผิดชอบคือผู้สนองพระบรมราชโองการ รวมถึงการไม่อนุญาตให้กษัตริย์แสดงพระราชดำรัสต่อสาธารณะ และการสาบานต่อรัฐสภาในฐานะประมุขว่าจะพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญ เป็นต้น

กลุ่มนิตินิราษฏร์นอกจากจะพยายามยกเลิกกฎหมายอาญามาตรา ๑๑๒ ที่กำลังเป็นประเด็นโต้แย้งขณะนี้ นิตินิราษฏร์ยังก้าวล่วงไปถึงบทบาทของสถาบันกษัตริย์ในส่วนของ การแสดงพระราชดำรัสต่อหน้าสาธารณะ

พวกนิตินิราษฏร์ โดยเฉพาะนายปิยนุตร แสงกนกกุล น่าจะไม่เคยดักน้ำใส่กะโหลกชะงักดูเงาตนเองดูบ้างว่า กำลังทำอะไรอยู่ นักกฎหมายน่าจะคล้ายๆ กับพระสงฆ์จะคิดจะทำอะไร จะเอาความรู้สึกมากำหนดไม่ได้ ต้องใช้หลักการเป็นข้อคิด ผู้เขียนสงสัยว่า ถ้านายปิยนุตรมีเวลาว่างลองกลับไปคิดดูว่า ข้อเสนออ้างข้างต้น ที่ทะเล้งเสนอไปนั้นมันมีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือ ถ้ากำหนดให้กษัตริย์พูดหรือไม่พูดในที่สาธารณะได้ แล้วการที่นายปิยนุตรกำลังพูดอยู่นั้น มันมีเป็นอภิสิทธิ์หรือไม่

นายปิยนุตร แสงกนกกุล

อายุของกลุ่มกวนเมืองนามว่า “นิตินิราษฏร์” อายุเฉลี่ยน่าจะ ๓๐-๓๕ นับว่าเป็นเด็กมะรึนนี่ (แยกว่าเด็กเมื่อวานขึ้น) แม้ว่าหลายคนจะมีศรัทธาในคัมภีร์ทางนิติศาสตร์ แต่นั่นมิได้หมายความว่า บุคคลพวกนี้จะมีความพร้อมภาวะทางสังคมและเข้าใจวัฒนธรรมไทยผมชอบอ้างคำกล่าวของเพื่อนรุ่นพี่ที่ชื่อ สามารถ พันธุ์ภาพสินธุ์ ที่เคยบอกผมว่า “สิบด็อกเตอร์ไม่เท่า ๑ มหา” เพราะคนที่เรียนจบปริญญาเอกหลายๆ คน มีความรู้เพียงแค่ “สุดมยปัญญา” คือ ปัญญาอันเกิดจากการเล่าเรียนหรือจากความรู้ของบุคคลอื่น และ “จินตามยปัญญา” คือ ปัญญาอันเกิดจากการคิดวิจยหาเหตุผล ทั้งสองชนิดนี้เราสอนกันในสถานศึกษา บรรดาอาจารย์บางคนมีพื้นฐานมาจากที่ต่างๆ กัน ก็ใช้ประสบการณ์ส่วนตัวสั่งสอนลูกศิษย์ ลูกศิษย์ก็ใช้เหตุผลของตนและของอาจารย์มาคิดหาเหตุผล ถูกบ้างผิดบ้างเป็นไปตาม “อัตวิสัย” (subjective) ของตน

เรามักจะเห็นผู้ที่มีการศึกษาสูงๆ ได้กระทำการอันผิดพลาดอย่างที่คนทั่วไปนึกไม่ถึงว่า คนที่มีการศึกษาสูงจะทำได้ นั่นเป็นเพราะเขาไม่เคยฝึกตนให้มองอย่าง “ภววิสัย”(objective) เป็นขั้นต้น กลุ่มนิตินิราษฏร์ก็เช่นกัน ไม่เข้าใจภววิสัยของสังคมไทย จึงมองสรรพสิ่งอย่างเข้าข้างตนเอง ด้วยอาศัยภาพพจน์นักวิชาการที่ดูดีเพราะอาจจะเป็นคนมีความจำดีเคยดูประหนึ่งเป็นคนเรียนหนังสือเก่ง แต่ความคิดสร้างสรรค์และความรู้ความเข้าใจในความจริงของสิ่งทั้งหลายนั้นกลุ่มนิตินิราษฏร์มีดบอดยั้งนัก มิเช่นนั้นจะคัดลอกความรู้จากประเทศสาธาณรัฐมาพยายามยึดยึดให้สังคมไทยๆ

คนที่พยายามนำเข้าไปในสิ่งที่ขัดต่อสภาพความเป็นจริงย่อมเผชิญหน้ากับแรงเสียดทาน คนที่ขาดหลักการในการเข้าใจความเป็นจริงก็ย่อมทนกับแรงเสียดทานไม่ได้ อาการนั้นทางพระท่านเรียกว่า “ทุกข์” นำสังเกตว่ากลุ่มนิตินิราษฏร์กำลังมีความทุกข์ ความทุกข์ของเขา คืออยากเห็นความเท่าเทียมกันแต่ยังไม่พบ มิเช่นนั้น พวกเขาจะพยายามกระเสือกกระสนคืนรนเหมือน “ทารกไร้เดียงสา” (infantile disorder) ที่จะลบลบบทบาทของสถาบันกษัตริย์ลง

เท่าเทียมกับประชาชน ผมไม่ได้บอกว่าเป็นไปไม่ได้ แต่เป็นไปไม่ได้ในตอนี้ เพราะสรรพสิ่งล้วนเป็นทุกข์ (มีอาจนตต่อสภาพที่ดำรงอยู่ได้) อนิจจัง (ไม่คงตัวผันแปรไป) และอนัตตา (สูญสลายในที่สุด)

พวกนิตินิราษฏร์เป็นอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย แต่เคยสำเนียงใหม่ว่า อาจารย์กับนักศึกษา มีบทบาทต่างกัน ไม่เคยเท่ากัน และไม่มีวันที่จะเท่ากัน ถ้าเท่ากัน นักศึกษาก็เป็นอาจารย์ได้กระมัง พวกนิตินิราษฏร์มีความเท่าเทียมกับพ่อแม่ของตนหรือเปล่า เคารพพ่อแม่ตนหรือเปล่า ถ้าพยายามทำตนให้เท่ากับพ่อแม่ตนก็คงไม่เป็น ๑ ใน ๒ ของบุคคลที่เคารพ เคารพ คือ บุพการีและกตัญญูคุณเวท

ความเท่าเทียมกันตามความเชื่อแบบนิตินิราษฏร์ไม่มีในโลก ความเท่าเทียมกันที่นิตินิราษฏร์กำลังเสนอนั้นมันเป็นข้อเสนอของพวกเขา “ทารกไร้เดียงสา” ที่วันหนึ่งๆ คิดอะไรไม่ได้นอกจากออกมาทวงน้ำให้ชุ่นเยี่ยงทารกเท่านั้นเอง

คนเรารู้สึกความทุกข์อยู่ในตน ก็ควรจะหาว่าสมุทัย (สาเหตุ) มันอยู่ตรงไหน เมื่อรู้สมุทัยแล้วก็นิโรธ(มุ่งมัน) ที่จะดับทุกข์เสียด้วยมรรคมีองค์แปด (วิธีการ)หรือวิธีการที่เป็นรูปธรรมและมีศีลธรรม ถ้าป่วยไข้ก็ต้องกินยาฆ่าเชื้อโรคที่ทำให้ป่วยไข้ การจะไปไหว้ตอไม้ให้หายไข้คงทำไม่ได้แน่ๆ เมื่อรู้ว่าเขามีกฎหมายห้ามดูหมิ่นกษัตริย์ราชทายาทและผู้สำเร็จราชการฯ ก็อย่าไปละเมิดมาตราบั้น ปัญหาที่ไม่มี แต่ถ้าใจมันอดละเมิดไม่ได้ แสดงว่า “ปัญญา” มันยังไม่เกิด ต้องสร้าง “ภาวนาปัญญา” หรือปัญญาอันเกิดจากการภาวนา

พวกนิตินิราษฏร์พออ่านถึงตรงนี้ในประเด็นของการภาวนา ก็คงนึกว่า ภาวนาคงต้องไปนั่งหลับตาพุทโธๆ ถ้าเข้าใจอย่างนั้นก็นับว่าเขลาเอาการอันเป็นธรรมชาติของคนมีความรู้ทางโลกมากๆ คนพวกนี้จับไปปฏิบัติสมาธิแล้วจะยุกยิกทางกายและจิต เพราะอวดตนว่ากูรู้เยอะ เคยดูการอภิปรายของ ดร.ธงชัย วินิจจะกุล ที่เชียงใหม่เรื่องสถาบันกษัตริย์ เขาพูดทำนองว่าคนอย่างพวกเขา (คือคนที่นั่งฟังการอภิปราย) ที่มีศรัทธาสูงๆ ไม่มีความสามารถจะบรรลุธรรมหรืออย่างไร นี่คือนักที่หลงตนอย่างสุดๆ ถ้าเรามีศรัทธาสูงๆ แล้วบรรลุธรรมได้ เราก็มือร้นเห็นคุณค่ากันเต็มเมือง อย่างนี้ต้องให้ดร.สนอง วรอุไร เทศนาสั่งสอนอาจจะสำเนียงตนเองได้

ภาวนา ในที่นี้หมายถึง การเจริญปัญญาจนรู้แจ้งเห็นจริงตามภววิสัยหรือความเป็นจริงหรือพูดในภาษาปัจจุบันว่า “การวิจัยทางจิต” คือ การแสวงหาความรู้ความจริงด้วยความรู้หลากหลายและจิตอารมณ์เดียว มาเป็นปัจจัยมาในการทำความเข้าใจสรรพสิ่ง

อยากจะบอกวิธีการที่ถูกต้องเอาบุญแก่นิตินิราษฏร์สักหน่อย คือ รู้ ละ แจ้ง ทำ อันเป็นกิจในอริยสัจจ์ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค) เวลาเป็นทุกข์เราต้องรู้ คือ รู้ทันหรือ “ปริญญา” ใ้อปริญญาที่ได้กั้นมาเรียนจนหัวแทบพังนั้น มันไม่ใช่ปริญญาตามความหมายของพุทธศาสนา เพราะมันไม่รู้เท่าทันความจริง มันรู้แค่กิเลสของตนเอง คนที่รู้เท่าทันความจริงความจริงคงไม่คิดที่จะห้ามกษัตริย์แสดงพระราชดำรัสในที่สาธารณะ เพราะเป็นกิจที่กษัตริย์จักต้องทำเพื่ออาณาประชาราษฎร์ของพระองค์

คนเรารู้เท่าทันความคิดกิเลสของตนเองแล้วหรือรู้สาเหตุก็ต้องละ หรือ “ปหานะ” คือ ละ กำจัด หรือทำให้หมดสิ้นไป รู้ว่ากิเลสของตนชอบพาดนไปเป็นแมลงเม่าเข้ากองไฟก็ละเสียจะปลอดภัย เมื่อรู้ว่าการกระทำใดสร้างปัญหาที่ต้องสรุปบทเรียน และทำให้แนวการ กระทำแจ่มชัด เรียกว่ามี “สังคิกิริยา” คือ ทำให้ชัดเจน ให้ชัดเจนว่า การพูดมากในกิจของคนอื่นไม่เหมาะสมควรนั่งเงียบเสียบ้าง

เมื่อรู้ ละ แจ้ง แล้วก็ต้องสำรวมจิตหรือ “ภาวนา” คือ วางแนวการปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสม วางกายวางจิตให้เหมาะสม รู้จักกาลเทศะ เรื่องใดควรทำก็ทำ ควรพูดก็พูด และต้องจำไว้เลยว่า แม้เรื่องจริง มีประโยชน์ ผู้ฟังอยากฟัง ยังบุ่มบ่ามพูดไปไม่ได้เลย ต้องเลือกเวลาที่เหมาะสม แล้วเรื่องที่ไม่จริง ไม่มีประโยชน์ ผู้ฟังส่วนใหญ่ไม่ยอมฟัง ยังจะโง่เขลาพูดอยู่ทำไม ที่สำคัญต้องดักน้ำใส่กะโหลกชะงักดูเงาตนเองเสียบ้างว่าตนกำลังสวนกระแสหลักไปมากน้อยเพียงใด

ที่สำคัญเราเป็นคนไทยต้องเข้าใจรากเงาทางวัฒนธรรมของเรา และควรสำเนียงกว่าสิ่งใดที่ตีเลิศในดินแดนหนึ่งอาจจะเพียงกเพวรากในอีกสังคมหนึ่งก็ได้